

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 18.2.2005
KOM(2005) 53 endelig

Forslag til

RÅDETS HENSTILLING

om prioriterede foranstaltninger til at fremme samarbejdet på arkivområdet i EU

(forelagt af Kommissionen)

BEGRUNDELSE

Den 6. maj 2003 vedtog Rådet for Den Europæiske Union en resolution om arkiver i medlemsstaterne¹. I denne resolution blev Kommissionen opfordret til at indkalde en gruppe af eksperter, der også skulle repræsentere de nye medlemsstater, med det formål at undersøge en række spørgsmål vedrørende situationen på arkivområdet i EU og forelægge Rådet en rapport om dette arbejde, herunder retningslinjer for et øget fremtidigt samarbejde om arkiver på europæisk plan.

Resolutionen af 6. maj 2003 bygger på en tidligere rådsresolution om arkiver af 14. november 1991². På grundlag af denne resolution af 14. november 1991 udarbejdede en ekspertgruppe en rapport om *arkiverne i Den Europæiske Union*³, der blev forelagt for Rådet i 1993. I forlængelse af denne rapport understregede Rådet i sine konklusioner af 17. juni 1994⁴, at arkiver er en vigtig bestanddel af den europæiske kulturarv, og var enig om, at et større samarbejde på arkivområdet ville være nyttigt. Rådets konklusioner har været en vigtig katalysator for det øgede samarbejde mellem de europæiske arkivtjenester i de sidste ti år.

Informations- og kommunikationsteknologierne har siden 1993 fortsat gjort hurtige fremskridt, der har haft direkte virkninger for dokument- og arkivforvaltningen. I den samme periode er EU desuden vokset fra 12 til 25 medlemsstater. Mange af medlemsstaterne og også EU-institutionerne selv har vedtaget en række lovændringer, der skal give borgerne større adgang til informationer og dokumenter. Det er også blevet stadig vigtigere at udveksle oplysninger på tværs af grænserne. Denne udvikling har haft betydelige konsekvenser for dokument- og arkivforvaltningen og har skabt større bevidsthed om, hvor vigtigt det er at øge samarbejdet mellem medlemsstaterne og EU-institutionerne på dette område.

Kommissionen så derfor Rådets resolution af 6. maj 2003 som en god lejlighed til at drøfte de udfordringer, som dokument- og arkivforvaltningen i det udvidede EU står over for. Som svar på Rådets resolution blev der nedsat en gruppe af eksperter fra hver af de 25 medlemsstater, som bistod Kommissionen med at forberede en rapport om *arkiverne i det udvidede EU*. Denne rapport forelægges Rådet sammen med det vedlagte udkast til Kommissionens forslag til Rådets henstilling om prioriterede foranstaltninger til at fremme samarbejdet på arkivområdet i EU.

I rapporten beskrives den nuværende situation for de offentlige arkiver i medlemsstaterne og EU-institutionerne samt den sandsynlige udvikling for dokument- og arkivforvaltningen og arkivtjenesternes rolle i det 21. århundrede.

Rapporten fastlægger i overensstemmelse med Rådets resolution af 6. maj 2003 en række retningslinjer for et øget fremtidigt arkivsamarbejde samt forslag til konkrete tiltag på europæisk plan⁵.

¹ EUT C 113 af 13.5.2003.

² EFT C 314 af 5.12.1991.

³ Publikationskontoret, 1994, ISBN 92-826-8233-1.

⁴ EFT C 235 af 23.8.1994.

⁵ Jf. det vedlagte sammendrag af rapporten.

Blandt de prioriterede tiltag, der nævnes i rapporten, kan fremhæves foranstaltninger til at hindre, at dokumenter tager skade, eller at arkiver går tabt, som følge af natur- og andre katastrofer, samt til at begrænse sådanne skader og restaurere sådanne dokumenter og arkiver ved at trække på erfaringerne fra andre naturkatastrofer, såsom de oversvømmelser, der for nylig ramte en række europæiske lande. Det foreslås også at forbedre bevaringen af dokumenter og arkiver og bl.a. udbrede standarder og specifikationer for arkivbygninger og depoter. Arkivsamarbejdet bør navnlig styrkes mht. elektroniske dokumenters og arkivers ægthed, oplagring på lang sigt og tilgængelighed. Det foreslås også, at der træffes foranstaltninger til at forebygge tyverier af arkiver, og at der indføres bestemmelser med henblik på at skaffe stjålne dokumenter tilbage. Det foreslås desuden, at der skabes en EU-portal til det udvidede EU's arkiver, som kan gøre det lettere for EU's borgere at få adgang til disse arkiver på tværs af grænserne.

Disse prioriterede foranstaltninger skal føres ud i livet gennem øget samordning og udveksling af oplysninger og god praksis på europæisk plan. I den forbindelse foreslås det i rapporten, at der nedsættes en gruppe af arkivarer fra EU's medlemsstater og institutioner. Denne gruppe skal sørge for informationsudveksling og øge samarbejdet på arkivområdet ved konsensus og i fuld overensstemmelse med nærhedsprincippet. Den skal tage sig af de konkrete tiltag, der er fremhævet i rapporten, og navnlig de prioriterede foranstaltninger, der er nævnt ovenfor. Gruppen af arkivarer forventes efter tre år at forelægge en første statusrapport om disse prioriterede foranstaltninger på arkivområdet i EU.

Forslag til

RÅDETS HENSTILLING

om prioriterede foranstaltninger til at fremme samarbejdet på arkivområdet i EU

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 151, stk. 5,

som henviser til forslag fra Kommissionen, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Som følge af resolutionen vedtaget af Rådet og kulturministrene, forsamlet i Rådet den 14. november 1991, om bestemmelser vedrørende arkiver⁶ og Rådets konklusioner af 17. juni 1994 om større samarbejde mellem medlemsstaternes arkiver⁷ er der taget indledende skridt til at øge samarbejdet mellem medlemsstaterne på arkivområdet.
- (2) I sin resolution af 6. maj 2003 om arkiver i medlemsstaterne⁸ fremhævede Rådet, hvor stor betydning arkiver har for forståelsen af Europas historie og kultur og for, at vores samfund kan fungere demokratisk, navnlig med tanke på udvidelsen af EU den 1. maj 2004.
- (3) Der er afholdt tværfaglige fora i fællesskabsregi om problemer med forvaltning, lagring, bevaring og fremstilling af maskinlæsbare data med deltagelse af offentlige administrationer og nationale arkivtjenester samt repræsentanter for erhvervslivet og forskere.
- (4) Rådet fandt i sin resolution af 6. maj 2003, at der er behov for yderligere udvikling af it- og teleapplikationer og -løsninger på arkivområdet.
- (5) Kommissionen fremhæver det arbejde, som EU-institutionerne har gjort på det særlige område, der vedrører filmarkiver i EU, herunder Rådets resolution af 24. november 2003⁹ om deponering af filmiske værker i Den Europæiske Union og Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets henstilling om filmarv og konkurrenceevnen for relaterede industrielle aktiviteter af 16. marts 2004.

⁶ EFT C 314 af 5.12.1991, s. 2.

⁷ EFT C 235 af 23.8.1994, s. 3.

⁸ EUT C 113 af 13.5.2003, s. 2.

⁹ EUT C 295 af 5.12.2003, s. 5.

- (6) I resolutionen af 6. maj 2003 opfordrede Rådet også Kommissionen til at forelægge en rapport om den nuværende situation og den fremtidige udvikling for arkiverne i det udvidede EU. Rapporten om ”arkiverne i det udvidede EU”, der blev udarbejdet af en gruppe af eksperter fra medlemsstaterne og færdiggjort i juni 2004, er et godt udgangspunkt for den videre udvikling på arkivområdet i EU. Rapporten omfatter på Rådets anmodning forslag til praktiske tiltag og retningslinjer med det formål at øge samarbejdet om arkiver på europæisk plan,

HENSTILLER FØLGENDE:

- A. Medlemsstaterne og EU-institutionerne bør i de kommende år træffe følgende foranstaltninger i den angivne prioriterede rækkefølge:

- (1) Bevaring af arkiver i EU og forebyggelse af skader:

- udvikle en model til en handlingsplan til at fremme foranstaltninger, der kan hindre, at dokumenter og arkiver beskadiges ved naturkatastrofer og andre skadelige hændelser
- fremme tiltag i EU, der tager sigte på at bevare og restaurere beskadigede dokumenter og arkiver
- fastsætte og udbrede standarder og specifikationer for opførelse af nye bygninger til at huse arkiver ved hjælp af medlemsstaternes nationale arkivtjenester og EU-institutionernes arkivtjenester.

- (2) Styrkelse af det tværfaglige samarbejde om elektroniske dokumenter og arkiver i EU:

- øge samarbejdet om at sikre elektroniske dokumenters og arkivers ægthed, oplagring på lang sigt og tilgængelighed, navnlig ved at ajourføre og udbygge de nuværende krav, der stilles til elektroniske dokument- og arkivforvaltningssystemer, som f.eks. MoReq (standardkrav til elektroniske dokument- og arkivforvaltningssystemer), med henblik på at forbedre den offentlige administration og ved fortsat at afholde DLM-fora¹⁰ om elektroniske dokumenter og arkiver.

- (3) Opbygning og vedligeholdelse af en internetportal for dokumenter og arkiver i EU:

- oprette en internetportal ved hjælp af medlemsstaternes nationale arkivtjenester og EU-institutionernes arkivtjenester, der kan lette adgangen til medlemsstaternes og EU-institutionernes dokumenter og arkiver på tværs af grænserne, og som en medlemsstats nationale arkivtjeneste kan være vært for.

¹⁰ DLM= Document Lifecycle Management (”forvaltning af dokumenters livscyklus”)

(4) Fremme af god praksis med hensyn til national og europæisk lovgivning om forvaltning af og adgang til dokumenter og arkiver:

- medlemsstaternes nationale arkivtjenester og EU-institutionernes arkivtjenester bør overvåge nye lovgivningsforslag på området, der træffes af medlemsstaterne, for at sikre den bedste praksis, navnlig hvad angår kravene til forvaltning af og adgang til dokumenter og arkiver
- oplysninger om arkivlovgivning og andre relevante bestemmelser i EU og medlemsstaterne bør kobles sammen og gøres lettere at konsultere ved at etablere en database, der kan udbrede kendskabet til denne lovgivning, og som en medlemsstats nationale arkivtjeneste kan være vært for.

(5) Indførelse af foranstaltninger til at forebygge tyveri af arkivdokumenter:

- medlemsstaternes nationale arkivtjenester bør udarbejde en handlingsplan og fælles retningslinjer for udveksling af oplysninger og god praksis med henblik på at bekæmpe tyverier af arkivdokumenter og at skaffe stjålne dokumenter tilbage.

B. Medlemsstaterne og EU-institutionerne bør i fællesskab fremme gennemførelsen af de prioriterede foranstaltninger, der er fastlagt i rapporten om ”arkiverne i det udvidede EU” af juni 2004 og omtalt under punkt A i denne henstilling. Gennemførelsen af disse foranstaltninger forventes ikke at få budgetmæssige virkninger for EU.

C. Der bør nedsættes en europæisk arkivgruppe bestående af eksperter fra medlemsstaterne og EU-institutionerne, der skal varetage samarbejdet om og samordningen af almene anliggender på arkivområdet og følge op på det arbejde, der er omtalt i rapporten om ”arkiverne i det udvidede EU” af juni 2004, navnlig de prioriterede foranstaltninger, der er nævnt i punkt A i denne henstilling.

D. Den europæiske arkivgruppe bør senest tre år efter offentliggørelsen af denne henstilling forelægge en statusrapport om gennemførelsen af de prioriterede foranstaltninger, der er nævnt i punkt A.

Udfærdiget i Bruxelles, den

På Rådets vegne
Formand